

از تبلیغات تا واقعیت مزایای عضویت در شانگهای

کارشناسان: با وجود تحریم‌ها، طرفی نمی‌بندیم

آرش زاهدی

بیانیه پایانی بیست و سومین نشست سران سازمان همکاری شانگهای که سه‌شنبه (۱۳ تیر) بطور ویدئو کنفرانس و به میزبانی هند برگزار شد، تصویب عضویت رسمی و کامل ایران در این نشست را رسماً اعلام کرد. تصمیم به پیوستن ایران به سازمان شانگهای در دولت دوم اصلاحات آغاز شد ولی دلایلی مانند تحریم با عضویت ایران در این سازمان مخالفت کنند. اما اکنون تحولات ژئوپلیتیکی مانند تحریم روسیه از سوی غرب باعث شد تا روس‌ها توجه خود به کشورهای شرق مانند ایران را افزایش دهند.

سازمان همکاری شانگهای (SCO) یک سازمان بین‌المللی اوراسیا است که ۱۵ ژوئن ۲۰۰۱ در قالب یک اتحاد سیاسی، اقتصادی و نظامی در شهر شانگهای چین توسط ۶ کشور جمهوری خلق چین، روسیه، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان و ازبکستان تأسیس شد. این کشورها، به استثنای ازبکستان، اعضای «پنج شانگهای» بودند که در ۲۶ آوریل ۱۹۹۶ در شانگهای تأسیس شد.

هند و پاکستان بعداً در ۹ ژوئن ۲۰۱۷ در نشست آستانه به عنوان اعضای کامل به این سازمان پیوستند. ایران نیز در اجلاس سران در دوشنبه پایتخت تاجیکستان در ۱۷ سپتامبر ۲۰۲۱ پس از موافقت اعضا با تغییر وضعیت خود در سازمان از عضو «ناظر» به عضو «تمام» به نهمین عضو تبدیل شد. کشورهای ناظر این سازمان شامل افغانستان، بلاروس و مغولستان، «شرکای گفتگو» این سازمان شامل ارمنستان، آذربایجان، کامبوج، نیپال، سریلانکا و ترکیه هستند که همگی نامزدهای عضویت کامل در سازمان همکاری شانگهای به‌شمار می‌آیند. اعضای سازمان همکاری شانگهای نزدیک به نیمی از جمعیت جهان و نزدیک به سه پنجم خشکی‌های اوراسیا را تشکیل می‌دهند که آن را به بزرگترین اتحاد سیاسی منطقه‌ای جهان تبدیل می‌کند. سازمان شانگهای اغلب در غرب «اتحاد شرقی» نامیده می‌شود.

روایت سخنگوی دولت از مزایای پیوستن به شانگهای

هر چند دولت سیزدهم پیوستن ایران به

گفت و گو

دبیر اتاق مشترک ایران و عراق:

برای تبدیل منابع آزاد شده، به مجوز آمریکا نیاز داریم

دبیر اتاق مشترک ایران و عراق خاطر نشان کرد: شماره حسابی در بانک تی بی آی عراق افتتاح و این شماره حساب دیناری است؛ عمده‌مطالبات ایران توسط دولت عراق واریز و به اکانت بانکی صاحبان پول یعنی شرکت توئینر و شرکت ملی گاز نشسته‌است. جهان‌بخش سنجابی در گفت‌وگو با ایلنا، بیان اینکه عراق بودجه عمرانی را افزایش داده‌است، گفت: بودجه سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ عراق تصویب شد که عدد تصویب شده حکایت از رشد ۷۰ درصد بودجه نسبت به سال گذشته‌امی دهد؛ در این بودجه‌بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار برای بخش عمران در نظر گرفتند و اگر بودجه عمرانی سنوات گذشته عراق را مطالعه کنیم متوجه شد چند برابر بودجه عمرانی خواهیم شد. سنجابی ادامه داد: به نظر می‌رسد که دیگر ایران تأمین کننده مایحتاج اولیه عراق نباشد و الگوی صادراتی ما به عراق تغییر کند و ظرفیت خوبی برای صادرات آهن آلات، لوازم خانگی، لوازم ساختمانی و... ایجاد شود. در مجموع افزایش بودجه عراق ۳ تأثیر بر روند تجاری ما خواهد گذاشت نخست، رشد تجارت کالایی را به همراه خواهد آورد دوم، به شرط رفع برخی موانع ناشی از تحریم در بازار فنی مهندسی عراق مانند سال‌های ۹۱

گزارش

برای واردات قطعات چینی ارز وجود دارد، اما برای خودرو نه!!

در مقابل، کارشناسان حوزه خودرو می‌گویند بانک مرکزی اجازه دهد مردم بازار خودشان و با بازار منشا خارجی خودرو وارد کنند. این که بانک مرکزی چگونه با این موضوع برخورد خواهد کرد بحث مهمی در واردات این خودروها بوده است.

پیوستن ایران به شانگهای را باعث تقویت جایگاه ترانزیتی و کریدوری ایران می‌دانند در حالی که چالش‌های عمده‌ای وجود دارد که مانع از تحقق این مزایای می‌شود. برای نمونه، ایران به دلیل کمبود در شبکه‌های ریلی و جاده‌های مدرن و عدم دسترسی به بندر، به عنوان یک مسیر ترانزیتی جذاب محسوب نمی‌شود و در تأمین مالی طرح‌ها با چالش مواجه است که با عضویت در سازمان همکاری شانگهای کاهش نخواهد یافت. علاوه بر این، نه چین (مهمترین عضو سازمان همکاری شانگهای) در ایران سرمایه‌گذاری کرده است و نه هند و بعداً عضویت رسمی در سازمان همکاری شانگهای این واقعیت را تغییر دهد.

بنابراین نباید در مورد سازمان همکاری شانگهای و ظرفیت آن در دور زدن تحریم‌ها و کاهش مشکلات اقتصادی بزرگنمایی کرد. کمالینکه بیشتر محمد قاسم محبعلی، دبیرلمت و تحلیل‌گر سیاسی، گفته بود که «عضویت در سازمان شانگهای تأثیر اقتصادی چندانی برای کشور ندارد و بهتر است تبلیغ واهی در خصوص مزایای عضویت در این سازمان صورت نگیرد.»

همچنین یکی از مزایای پیوستن ایران به شانگهای کاهش تأثیر تحریم‌ها عنوان می‌شود؛ باید توجه داشت که ایران نگاه امنیتی به سازمان شانگهای دارد تا از فشار تحریم‌های غرب خارج شود، اما هنوز رویکرد مشخصی برای آن تعریف نشده است تا ایران زیر بار سازمان شانگهای نرفته و استقلال خود را حفظ کند. در ضمن نباید در توان این سازمان نیز بزرگنمایی شود، برای نمونه هنوز نتوانسته راهکار امنیتی مشخصی برای موضوع افغانستان تعریف کند.

اعضای پیمان شانگهای دو نیمه متفاوت دارند؛ به این ترتیب که برخی مانند چین بسیار پیشرو و با اقتصادهای متنوع، دارای ثبات اقتصادی هستند و نیمه دوم اقتصادهای بسته و کوچک محدود به فناوری قدیمی و عمدتاً صادر کننده مواد خام هستند که عملاً نمی‌توانند در توسعه اقتصادی ما تأثیر گذار باشند.

در مجموع، می‌توان اینگونه برداشت کرد تا زمانی که مشکلات مربوط به تحریم‌ها و مانند ایران در لیست سیاه FATF حل نشود، نمی‌توان انتظار داشت که عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای تأثیر آچنانی در اقتصاد کشور داشته باشد. باید توجه داشت که پیش از این نیز بسیاری از تولیدکنندگان چینی یاروسی و حتی بنادر بخش خصوصی این کشورها به دلیل همین مشکلات از همکاری اقتصادی و تجاری با ایران اجتناب کرده‌اند.

خبرها را هیچ‌هم نمی‌گیرد و قیمت دلار اصلاً تکان هم نمی‌خورد»

همچنین محمود شوری، کارشناس ارشد اوراسیا در اینباره گفت: «کارشناسان و سیاستمداران کشورهای عضو از عملکرد سازمان در حوزه همکاری‌های اقتصادی رضایت کافی ندارند و معتقدند که عملکرد سازمان از این جنبه چندان برجسته نیست. نباید انتظارها را از آورده‌های سازمان همکاری شانگهای برای سیاست خارجی ایران بالا برد. دستگاه دیپلماسی دولت سیزدهم هیچ نقشی در پذیرش عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای نداشت، چون اساساً قرار گرفتن پذیرش عضویت ایران به عنوان دستور کار نشست بعدی پیش از آغاز به کار دولت سیزدهم به اطلاع تهران رسیده بود.»

واکنش محسن جلالپور، تحلیلگر مسائل اقتصادی نیز چنین بود: «موضوع این است که ماقدر به بهره‌برداری و خوشه‌چینی از این اتفاق یاهر اتفاق مشابه دیگر نیستیم، پس اصل اتفاق مهم است؛ اما احتمالاً برای مانجه‌های نخواهد داشت زیرا برای اینکه تجارت در درستی کار کند، باید مقدماتی فراهم شود.»

مزایای دست‌انداز چالش‌ها

از سوی دیگر، برخی مقامات دولتی نیز

ایران توسط دولت عراق واریز و به اکانت بانکی صاحبان پول یعنی شرکت توئینر و شرکت ملی گاز نشسته‌است. اینجانبین پرسش مطرح است که آیا امکان برداشت این پول وجود دارد؟ پاسخ مثبت است مشکل زمانی ایجاد می‌شود که بخواهیم دینار را تبدیل به حواله ارزی کنیم و وقتی می‌خواهیم آن را به دلار تبدیل کنیم باز یگر ثانی در این بین نقش بازی می‌کند و آن آمریکاست از آنجایی که ارز رایج عراق در تجارت خارجی دلار است از این رو تبدیل منابع دیناری به دلار باید مجوز فدرال رزرو آمریکا داشته باشد. به نظر می‌رسد بیش از ۱۰ میلیارد دلار طلب از عراق داریم و بخشی از صرف و بخشی دیگر در حال مصرف شدن است.

برای واردات قطعات چینی ارز وجود دارد، اما برای خودرو نه!!

در خصوص بحث کمبود ارز برای واردات خودرو، صادق الحسینی، اقتصاددان نکته مهمی را مطرح کرده است. او با اشاره به میزان ارزی که برای واردات قطعات خودروهای چینی، ایران خودرو و سایپا از کشور خارج می‌شود نوشت: «سال ۱۴۰۲ حدود ۶ میلیارد دلار برای واردات سی که دی خودروهای چینی و ۶ میلیارد دلار برای قطعات ایران خودرو و سایپا تخصیص داده شده. اگر فقط ۶ میلیارد دلار برای بهترین خودروهای کار کرده اختصاص یابد می‌توان ۳۰۰ هزار خودرو کلاس جهانی وارد کرد. میزان تولید چینی‌ها در ایران کمتر از اینست.»

علاوه بر بحث تأمین ارز توسط بانک مرکزی، یک موضوع کلیدی در این رابطه آیین نامه واردات خودروهای کار کرده است که توسط دولت باید تنظیم و سپس به وزارت صمت ابلاغ شود. مواردی که در این آیین نامه ذکر شده است، سخت‌گیری و یا تسهیل در بندهای آیین نامه سرنوشت واردات خودروهای کار کرده را تعیین خواهد کرد. مجلس تصویب کرده که عمیر این خودروها باید در ۵ سال باشد، اما سقف قیمتی برای آن مشخص نکرده است و این بستگی به تصمیم دولت دارد که از کدام برندها و در چه سطح قیمتی واردات انجام دهد. تصویب آیین نامه و انجام هماهنگی‌های لازم با گمرک و همچنین اخذ مجوز سازمان محیط زیست و استانداردها در فرآیند واردات خودرو باید در نظر گرفته شود که تمام این موارد زمانبر خواهد بود و به نظری می‌رسد حداقل باید تا پایان تابستان منتظر بمانیم تا واردات خودروهای کار کرده کلید بخورد.

خبر اقتصادی

دستور رئیس‌جمهور؛

صف‌وام ازدواج تا پایان تابستان صفر شود

رئیس دفتر رئیس‌جمهور در نامه‌ای به رئیس کل بانک مرکزی، دستورات پنجگانه آیت‌الله رئیسی درباره پرداخت وام ازدواج

به متقاضیان را ابلاغ کرد که از آن جمله، صفر شدن صف وام ازدواج تا پایان تابستان سال جاری است. غلامحسین اسماعیلی، رئیس دفتر رئیس‌جمهور در نامه‌ای به محمد رضا فرزین، تکالیف رئیس‌جمهور برای بانک مرکزی برای تسهیل در پرداخت وام ازدواج به متقاضیان را در ۵ محور به شرح زیر ابلاغ کرد: ۱- همه اختلالات ایجاد شده برای پرداخت وام‌های ازدواج مرتفع شود. ۲- مصوبات شورای عالی جوانان در خصوص زمان معرفی متقاضیان به شعب رعایت و بانک‌ها موظف‌اند ظرف پانزده روز ثبت‌نام کنندگان را به شعب ارجاع دهند. ۳- شعب بانک‌ها فراتر از دستور العمل‌ها در اخذ تضمین‌ها سخت‌گیری نکنند. ۴- صف متقاضیان وام قرض‌الحسنه ازدواج تا پایان تابستان سسال جاری باید به صفر برسد. ۵- بانک مرکزی موظف به پیگیری مدیران متخلف در این زمینه می‌باشد.

عربستان:

ایران هیچ حقی در میدان گازی آرش ندارد

خبرگزاری رسمی عربستان به نقل از یک مقام آگاه در وزارت خارجه این کشور سه‌شنبه شب، تأکید کرد که مالکیت ثروت‌های طبیعی در مناطق آبی تقسیم شده از جمله میدان گازی «الدره» (آرش) کاملاً و فقط متعلق به عربستان و کویت است و فقط این دو کشور از حاکمیت کامل بر منابع طبیعی این منطقه برخوردارند. این مقام تأکید کرده که عربستان سعودی بار دیگر از ایران می‌خواهد که مذاکرات مربوط به ترسیم مرزهای شرقی منطقه آبی را که میان کویت و عربستان تقسیم شده آغاز کند. به گفته این مقام رسمی عربستانی، به موجب قوانین بین‌المللی این کشور و کویت باید یک‌دیگر یک طرف مذاکره کننده در برابر طرف ایرانی را تشکیل می‌دهند. پیش از این، سعد البراک وزیر نفت کویت، بر مخالفت کامل کشور خود با ادعاها و اقدامات ایران در میدان گازی آرش تأکید کرد.

احتمال ایجاد تغییرات در طرح «کالابریک الکترونیک»

صورت مرتضوی در حاشیه جلسه امروز هیئت دولت در جمع خبرنگاران درباره آخرین وضعیت طرح کالابریک الکترونیک اظهار

کرد: فرایند کاملاً به روال طبیعی ادامه پیدا می‌کند و قرار است تغییراتی بر حسب دستور آقای منتهی به عمل آوریم که در حیطه کارشناسی است تا پس از انجام و تأیید مراجع صاحب‌نظر، ابلاغ شود. وی افزود: استقبال از این طرح خیلی مطابق با انتظار ما نبوده است. وزیر کار در پاسخ به پرسشی درباره رد پیشنهادات تغییر شرایط بازنشستگی (محاسبه میانگین حقوق بازنشستگی بر مبنای پنج سال آخر خدمت کارکنان دولت) از سوی مجلس و واکنش دولت به این امر، تصریح کرد: دولت لایحه می‌دهد و مجلس اختیار رسیدگی دارد. باید دید در کمیسیون تلفیق چه تصمیمی گرفته می‌شود. آنچه از صحن مجلس بگذرد و به تأیید شورای نگهبان برسد و تبدیل به قانون شود برای همه لازم‌الاجراست.

بنزین سوپر از طریق کارت بانکی توزیع می‌شود

مدیر سامانه هوشمند سوخت شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی از اجرای طرح آزمایشی عرضه سوخت از طریق کارت

بانکی در یک جایگاه شهر تهران خبر داد و گفت: در صورت موفقیت آمیز بودن مراحل آزمایشی و صدور مجوزها، در مرحله نخست این طرح، توزیع بنزین سوپر از طریق کارت بانکی آغاز خواهد شد. محمد صادقی در این باره افزود: در مرحله نخست، این طرح در یک جایگاه به صورت پایلوت در شهر تهران اجرایی خواهد شد و در صورت آماده بودن دسترها و دریافت مجوزها و انجام مراحل خوداظهاری از سوی افراد، به سمت عرضه بنزین سوپر با کارت مغناطیسی در دیگر جایگاهها خواهیم رفت. وی با اشاره به اینکه عرضه بنزین سوپر فعلاً از طریق کارت آزاد انجام می‌شود، تأکید کرد: در حوزه توزیع سوخت نرخ اول، بستر ارتباطی ما باید آنلاین (برخط) باشد و اگر برخط نباشد، قطعاً استفاده از کارت بانکی چالش برانگیز است.